

Maturitní témata ze ZSV

1. Psychologie jako věda

- pojem a předmět psychologie
- psychologické disciplíny
- metody psychologického výzkumu (dotazník, rozhovor, experiment, testové metody)
- základní psychologické směry a jejich představitelé (předvědecká psychologie, vědecká psychologie, psychoanalýza, behaviorismus, kognitivní psychologie, humanistická psychologie, transpersonální psychologie)

2. Determinace lidské psychiky

- biologická determinace psychiky (nervová soustava, žlázy s vnitřní sekrecí, tělesný stav a růst organismu, dědičnost)
- sociální determinace psychiky (proces socializace, sociální role, konflikt rolí, společenské zvyky, mravy, zákony, tabu)

3. Psychologie osobnosti

- typologie osobnosti (podle Hippokrata-Galena, Junga, Eysencka, Kretschmera)
- modely osobnosti (Freudův topografický a strukturální, Jungův)
- psychické vlastnosti osobnosti (aktivačně motivační, vztahově postoje, výkonové, seberegulační, dynamické)
- periodizace vývoje osobnosti

4. Poznávací procesy, paměť, učení, myšlení

- čítí, vnímání, představy, fantazie
- fáze, druhy, poruchy paměti
- formy myšlení, myšlenkové operace
- pojetí a druhy učení, faktory ovlivňující učení

5. Osobnost v náročných životních situacích

- stres, frustrace, deprivace
- psychohygienu a její metody, psychoterapie
- psychopatologie

6. Sociologie jako věda

- pojem a předmět sociologie
- období vývoje sociologie, významní sociologové
- představitelé české sociologie
- metody sociologického výzkumu

7. Sociální struktura

- horizontální členění společnosti (diferenciace)
- vertikální členění společnosti (stratifikace)
- osy stratifikace, typy stratifikace, sociální mobilita, rituály

8. Sociální skupiny

- typy sociálních skupin
- sociální seskupení a agregáty
- rodina jako sociální skupina
- masová společnost

9. Příroda, kultura, společnost

- vztah přírody a společnosti
- sociologické pojetí kultury
- masová kultura
- environmentální problémy

10. Základy politologie

- pojem a předmět politologie
- podstata, vznik, funkce, formy státu
- znaky demokratického státu, typy demokracie
- politické strany, politické ideologie

11. Mezinárodní vztahy, mezinárodní organizace

- subjekty mezinárodních vztahů
- diplomacie
- řešení mezinárodních konfliktů
- OSN, EU, NATO

12. Ústava, ústavní právo

- historický ústavní vývoj na území ČR
- Ústava ČR

13. Základní pojmy právní vědy

- definice práva, právo a morálka, typy právních kultur
- právní řád, právní předpisy
- právní vztahy
- klasifikace práva, právní odvětví

14. Občanské právo

- občanský zákoník, fyzické osoby, právnické osoby
- právní pojetí věcí
- absolutní majetková práva (věcná práva k věcem vlastním, k věcem cizím)
- dědické právo
- relativní majetková práva

15. Rodinné a pracovní právo

- rodina, manželství, náhradní rodinná péče
- pojem a prameny pracovního práva, právo na zaměstnání
- účastníci pracovněprávních vztahů, pracovní poměr, pracovní smlouva

16. Trestní právo hmotné a procesní

- pojem a prameny trestního práva
- trestné činy, pachatelé, trestní odpovědnost
- druhy trestů a ochranných opatření
- trestní právo procesní

17. Ekonomie jako věda

- pojmy ekonomie a ekonomika, mikroekonomie a makroekonomie
- vývoj ekonomického myšlení
- ekonomika tradiční, plánovaná, tržní, ekonomiky smíšené
- transformace české ekonomiky po roce 1989

18. Makroekonomie

- cíle a nástroje hospodářské politiky
- nezaměstnanost, inflace
- bankovní soustava ČR
- vznik a funkce peněz

19. Filosofie jako věda

- předmět, počátek a původ filosofie
- filosofické disciplíny, základní ontologické a gnoseologické pojmy
- řecká filosofie před Sókratem

20. Vrcholná antická filosofie a filosofie helénského období

- Sókratés, Platón, Aristotelés
- stoicismus, epikureismus, skepticismus, novoplatonismus, eklekticismus

21. Patristická a scholastická filosofie

- patristika (sv. Augustin, Tertullianus, Origenes)
- raná scholastika (spor o universalie)
- vrcholná scholastika (sv. Tomáš Akvinský)
- pozdní scholastika (Duns Scotus, Vilém Occam, německá mystika 14. století)

22. Filosofie ve věku renesance a reformace

- charakteristické rysy období, přírodovědné objevy
- reformace (M. Luther)
- politické myšlení (N. Machiavelli, T. Hobbes, utopické spisy)
- M. Kusánský, F. Bacon

23. Novověká filosofie

- racionalismus (R. Descartes)
- empirismus (J. Locke, G. Berkeley, D. Hume)
- G. W. Leibniz, B. Spinoza, B. Pascal

24. Filosofie osvícenství a německá klasická filosofie

- francouzské osvícenství (Ch. Montesquieu, Voltaire, J. J. Rousseau, encyklopedisté, materialisté)
- I. Kant, G. W. F. Hegel

25. Vybrané filosofické směry a osobnosti 19. století

- německý materialismus (K. Marx, L. Feuerbach)
- pozitivismus (A. Comte)
- A. Schopenhauer, S. Kierkegaard, F. Nietzsche, H. Bergson
- pragmatismus (W. James, J. Dewey)

26. Vybrané filosofické směry a osobnosti 20. století, česká filosofie

- fenomenologie (E. Husserl)
- existencialismus (K. Jaspers, J. P. Sartre, A. Camus)
- filosofie bytí (M. Heidegger)
- L. Wittgenstein

- postmoderní a současná filosofie
- české filosofické myšlení (J. Hus, P. Chelčický, J. A. Komenský, B. Bolzano, F. Palacký, T. G. Masaryk, J. Patočka, M. Machovec)

27. Religionistika jako věda

- významná světová náboženství
- problematika náboženských sekt